CHRISTVS EXINANITVS
SIVE
DE CHRISTI DOM. CRVCIATIBVS
ORATIO
AD INNOCENTIVM X.
PONT. OPT. MAX.

HABITA IN SACELLO VATICANO

A CAROLO FRANCISCO DELVCA

E Societate IESV.

Ipſo Paraſceues die.

BIBLIOTECA NAZIONALE DI NAPOLI

ROMAE, Typis Manelphi Manelphij. M. DC. XLIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

Eminentiſs. & Reuerendiſs. Principi

IOANNI BAPTISTAE
S. R. E. CARDINALI
PALLOTTO.

Carolus Franciſcus Deluca Fel.

HANC breuiſsimam de immenſis Chriſti cruciatibus orationem, quam tenebris deſtinaueram, in lucem edo: vt nata Dei ſeruatoris è Sanguine, tua P.E. reſplendeat in purpura, quæ Regis diuini tincta canalibus, illuminatur. Reges olim ex attriti cruore piſciculi colorem ac pretium trabeæ cōparabant. Eccleſiæ verò principes, qui regibus æquiparantur, eò nobiliùs lucent in purpura, quò glorioſius eſt re-

gum Regis pretioſo ſucco, & penè viſceribus colorari, quàm ſpuma ſaliuaq. muricis purpuraſcere. Cum igitur E.P. hoc in te pluſquam regale decus corriuaueris è Chriſti venis: orationem hanc, quæ tuæ dignitatis aperit fontes, eo dignabere patrocinio, quo Societatem Ieſu mihi vita cariorem amplecteris. Cum præſertim operis ampliſsimi, imò etiam infiniti titulum præferat CHRISTVM videlicet EXINANITVM: qui contractus atq. contritus in lapillum eſt, vt exurgeret Vaticanum in montem, omneſque terras impleret, noua planè figura Rhetoribus incomperta rem Romanam augeret nō amplificationibus, ſed decrementis. Vale.

ORATIO.

GRande myſterium, B.P. Filius Dei, qui eſt omnia, & per quem facta ſunt omnia, vt Diuinitas grandeſcat in nobis, penè totus exinanitur in nihil. Vt bonis impleantur exinaniti Dei: Cælum luce, aræ veſtibus, templa, ſolia, omnia denudantur. Et nos, vt nudo ditemur Deo, è corde, quidquid Deus non eſt, imò cor ipſum non proijciemus in lacrymas? Ite prædatrices lacrymæ, quà fluit ſanguis, effluite. Vt ditemur, hodiernis in tenebris furari licet: nam latro Cælum rapit. Signate viam ad furta: vos ſequor. Primum iter in cœnaculum eſt. Euchariſtiam inſtituit. Iacta eſt alea: vnico iactu ſuper menſam decoxit omnia Deus, qui, vt non ſemel pro nobis totus periret, vſque ad conſummationem ſeculi voluit hoc Sacramento conſumi. In montem pergit Oliuarum, vt ibi, ſicut oleum effuſum, prodigè imò prodigioſè noſtram exudet in ſalutem. Diuellitur à ſuis, vt adhæreat cordi pœna pec-

Ioan. c. 1.

Matt. 28. 20.

Cant. c. 1.

cati non ſui. Adhæret peccator carnifex, ſed
Ex AEliano. l. 14. c. 13. morſu colubri ſanguinolenti: propinat hic in
horto voluptatis non poma, ſed vulnera, fe-
rit, lancinat. Chriſtus verò deuoluto in mar-
tyres ſibi debito gaudio, delibat mortem, tri-
ſtatur, pauet; & delicijs diuitijſque Beatita-
tis ſanguinis in mare proiectis, dum facie ter-
ram oppetit, littus arripit curis naufragus &
cruore. Prædæ inhians Iudas adeſt in littore.
Abi hinc non mercator, ſed prædator. Bo-
na naufragorum rapere ſcelus eſt, anathema
eſt tibi poſt raptam buccellam in cœna Do-
mini fulminatum. Anathemate percuſſus
proijce faces. Quid ades latro infidelis cum
Pſal. 140. 5. facibus & laternis oleo pinguibus peccato-
2 Petri. 1. 19. rum? Lucerna Fidei quæritur Deus, & lam-
Cant. 8. 6. padibus Caritatis: tu verò lampades tuas, ha-
litu peſtilenti dum Dominum oſcularis, ex-
tinguis: eiuſdemque os, vitæ oſtium, oſculo &
labro claudis impuro. Clauſa eſt vitæ ianua.
Luc. 1. 78. Morere Iuda, morere: & effunde viſcera, qui
Dei miſericordiæ viſcera effuſa in nos immiſe-
ricordi complexu, velut obiecto proditionis
Dan. 7. 10. aggere, continuiſti. Sed frangit aggeres flu-
uius amoris igneus rapiduſque, qui egreditur
a facie

à facie Chriſti. Hoſtem amicum vocat, ruit
vltro in mortem, ſatellites quærit, beneficijs
illaqueat, lapſos erigit: & tamen ab ijs, quos
erigit, opprimitur, ligatur, raptatur ad Iudi-
ces. Mea, Ieſu, libertas quò raperis? deſer-
tus à tuis iam paulatim te ipſum deſeres. Ec-
quid tam tuum, quàm tu, quàm tua maieſtas
diuini non hoſpita vultus, ſed inquilina? hanc
tamen Caiphæ pones in domo, quæ Regia
dedecorum eſt. En irruit ferreus miles, qui
maieſtatem arietatam ferrata manu tuo de-
turbat è vultu. Hac inuitati manu ſacrilega,
quæ elata in colaphum facem extulit feris &
furijs, irrumpunt efferati milites ad ſacrilegia.
Nazareno coma peruellitur, non fortitudo. Iud.16.19.
Facies ab æterno Parente poſita, vt adamas, Ezec. 3.9.
ſcelere pluſquam palmari pugno teritur &
palma: liuoreque dum maculatur, noſtræ ma-
culas infamiæ prorſus obliterat. Deo velan-
tur oculi ad ignominiam, qui ſuæ gloriæ cur-
rum totum implet oculis in circuitu: nimi- Ezec.1.18.
rum quia cœca malitia eſt, etiam Solem, Cæ-
li oculum ſuorum ſcelerum teſtem, ſi poſſet,
erueret. Conſpuuntur ora: fluctus feri ma- Iudæ 13.
ris impij ſunt, deſpumantes ſuas confuſiones.

Vtinam

Iob.38.11. Vtinam ſaltem huc vſque confringerent tumentes fluctus ſuos. Ad Pilatum rapiunt: inde trahunt ad Herodem: in alba, hoc eſt ſuo Agnus in vellere ab Herode deluditur, apud quem candor & caſtimonia ſemper fuerat nota dedecoris & ſtultitiæ. Deperdita maieſtate, Innocentiæ fama & Sapientiæ impietatis in domo, quid denique reſtat, bone Ieſu, quod amittas, niſi ſanguis & vita? Vt hanc amoris prodigus & cruoris effundat, ad Pilatum redit. Sui ardoris impatiens cælitum atque hominum Amor expoliatur, qui

Coloſ. 2. 15. Principatus & Poteſtates, qui mortem ipſam

2.Tim.2.9. morte fortior expoliat. Verbum Dei non eſt alligatum: ligatur tamen ad columnam, vt eius ego vincula non abijciam. Iam flagrat, lætuſque ſalit ſanguis in venis, vt in me totus è venis exiliat. Siſtite lictores: quid vltro currentem flagris extimulatis? Me miſerum! ad hæc cruenta Nili catadupa ſurda crudelitas

Ex Sen. l. 4. nat.q. eſt. Menſura Nili creſcentis columna erat in littore. Creuere ad columnam aquæ: iam parta Ægypto fæcunditas eſt. Siſtite. Pergunt nocui laniſtæ lacteam innocentiam cruentare: pergit nudus amor ad columnæ lapidem

dem omnia dilapidare. Exonerata iam viribus & Sanguine Chriſti Humanitas eſt Diuinitatis domus: & tamen ruit! quo pondere? Caritatis, quæ Deum potuit ſola proſternere. Et totus hac ruina Mundus non ruit? ruiſſet, niſi Chriſti ruina Mundi fuiſſet erectio. Inſpice, ſi potes ò Homo iacentem Deum. Fugit oculos, vix apparet: vidimus, & non erat Iſaiæ 53.2.
aſpectus. Huc ille decreuit gigas, vitæ noſtræ curſor & viæ. Pſal. 18.6. Metire: vermiculus eſt, 2. Reg. 23. 8.
qui vno ſui caſus impetu ſcelera, voluptates, hoſtes interfecit innumeros. Erige te virorum fortiſsime: ſi te columna non fulcit, fulciet arundo: hæc namque inanis & vacua Dei omnibus euacuati fulcrum & ſceptrum eſt. At quæ cum hoc ſceptro corona componitur? è ſpinis! reuellaris è Chriſti capite ingrata ſpina: mel ùs in arundineto quàm in Sap. 3.7.
ſpineto diuini cruoris ſcintillæ diſcurrent. Co- Exod. 3. 2.
ronauit te olim in Rubo purpura flammarum Deus non abſumpſit: tu verò purpuream ſanguine Deo coronam implicas, vt abſumas? Sterilis es & rapax, & eius indigna vertice, qui dedit omnia, non rapuit. Vt rea igitur, non regina, meritò pulſaris arundine. Quam-

quam

quam tu quoque grauis arundo es; quæ ſpinea ſerta dum verberas, vulnera Chriſto grauas & aſperas, & dum hominum vanita-
Pſal. 2. 9. tem, tanquam vas figuli, eius in fronte confringis, ferream ſolidaris in virgam. Pone arundinem, Rex dolorum: Crucem ample-
Pſal. 44. 5. ctere: in montem procede, & regna: regnabis ſi diuini corporis ærario prorſus exhauſto,
Alex. ab Alex. l. 6. c. 26. regnum ſanguine comparabis. Veteres olim Luſitani reſectas ſeruorum manus Dijs vt vi-
Philip. 2. 7. ctimas immolabant. Accepta forma ſerui dediſti omnia: præbe nunc manus Crucis in ara quibus omnia dediſti. Horreſco referens.
Ier. 50. 23. Malleus Dæmon vniuerſæ terræ malleatores extimulat. Clauos hi Domini figunt in manibus, tundunt, feriunt, referiunt, terebrant. O dolor! ò ſpectaculum! ò manus! è quibus cataractæ Cæli apertæ ſunt, vt in arca naufraga diuini corporis diluuio beneficiorum attollatur Mundus in Cælum. Tu tamen, Domine, dum hoc diluuio nos alluis, torrentis inſtar in æſtu Caritatis areſcis, & ſitis. Verùm ecce iterum exinanito Deo inanis offertur arundo cum ſpongia, quæ, quidquid liquoris hauſerit, preſſa exprimit, & ſiccatur.

Om-